

**Verclaringhe vande gerechtighe oorsaecken die hare mt. van
Engelandt hebben verweckt op te rechten ende toe te maken
eene scheeps armeye ter zee om ghesonden te worden naer
Spaengien**

<https://hdl.handle.net/1874/9305>

Verclaringhe

Vande gerech-
tighe oorzaccken die ha-
re H^r. van Engelandt hebben ver-
weckt op te rechten ende toe te maken
eene Scheeps Armeeye ter Zee
om ghesonden te worden
naer Spaengien.

Gedruckt tot Middelburgh/ By Symon
Moulet, woonende inde Gistrate in
Druckerije. Na de Copie van
London 1597.

Verclaringe vande ge-
rechte oorlaecken die hare Mt.
van Enghelandt hebben verwekt op
te rechten en toe te makē eene Scheeps
Armepe ter Zee/om gesonden te worde
naer Spaengien.

Hoe wel dat hare Mt. als
Souveraine ende absolute Prin-
resse/niet gehouden en sy ten respec-
te van yemanden reeckeninghe te
geuen/ofte de werelt te doen verstaen/ die re-
denen van hare publicque actien / om haer
daer van te iustificieren. Nochtans om vooz
te comen het sinistre iugement en twijfel-
achtighe interpretatie dier soude moghen
geschieden inde diuersiteyt van opinien soo
van vremdelinghen als van hare epgene on-
dersaten / belanghende de preparatien die sy
yegenwoordelic laet doen van eene Scheeps
Armepe / onder den last ende conduicte van
haren Cousin den Grabe van Essex / haren
Lieutenant Generael over de selue Armepe/
vergeselschapt met veele van haren Edeldō
ende andere van qualiteyte : Hare Mt. be-
geert dat een pegelijck metter waerheyt ver-
witticht sy / dat sy niet en is gemoevert ghe-
weest om sulcx te doene/dan tot defensien en
bescherminghe van hare Coninckrijcken en
volcken / teghens de openbare preparatien
vande

vande groote forcen / die den Coninck van
Spaengien heeft laten doen / om hare Mt.
te ouervallen / ende insonderheyt om eene in-
vraecke te doene in haer Coninckrijcke van
Verlandt / ten welcken voornemen hy hem
alreede soo verre hadde ghevoordert vanden
beginne af vanden voorszedenen winter / dat
hy hem hadde sterck gemaect / soo wel van
alle de schepen van Oorloge van zijne landen /
als van de ghene vande Coopvaerders van
alle natien in Spaengien en Portugal tra-
ficquerende / de selue arresterende ten dienste
van alsulcke entreprinse: Nochtans tegens
de hope ende voornemen vanden seluen Co-
ninc / willende alsulken entreprinse voorde-
re in eenē onbequamen en onvachten tijt /
om eenige plaetsē in Engelandt oft Verlant
te overvalle / al eer hare Mt. hadde gemeent
hare forcen daer toe gereet te hebben / de selue
hare Mt. altyts voorszogen hebbende te le-
uen in paps ende vrede / de welke zy haer
ende hare Coninckrijcken en alle den Chris-
tendom is toewenschende / ten ware dat sy
stadelijck ware beroepen ende gemoveert ter
contrarien) / soo is de voorszichtigheyt Gods
sulcx geweest / dattet hem belieft heeft / (hem
die vanden hoogen Hemel aensiet in zijne ge-
rechticheyt het voornemen van eene pegelij-
ken / condemnende de tijrannige verwoes-
ters der werelt / ende versterckende de ghene
die tot onderhoudinge van paps ende vrede
hun stellen tegens huerlieder geweld) te doen
vergaen

vergaen/verdrincken en in eenen cleyne tijt
miraculeuselijck onbzuyckbaer te maken ve-
le van zijne beste schepen van Oorloghe die
van Lisbona tseyle ghegaen waren omme
hem rendezvous te nemē tot Farol/met ver-
liese van grooten nombre van Soldaten en
Schipsvolck/ende zijn dock mette selue dock
vergaen veele vande rebellen van Perlandt/
soo wel titulaire Bisschoppē als andere en-
tretenidos van Spaengie om de voorsz blo-
te oft een deel van dier te verselschappen tot
in Perlant voorsz/ deur welcke goede getuy-
genisse Gods de voorsz Armepe soo seer ver-
errenckt is geweest/ dat sy volgende haer eer-
ste voornemen haer niet en heeft connen ter
zee begeuē: Welcken niet tegenstaende noch-
tans de voorsz Coninck van Spaengien o-
penbaerlijck te kennen gheuende dat sy niet
en wilde achten op de merckelijcke advertis-
sementen van dese straffe Godes hem toege-
sonden sonder toedoen van eenige uptheem-
sche forcen/ maer ter contrarien vergetende
hoe dat deur gelijcke middelen zijne hoouder-
dige Armepe vanden jare 88. was t' onder-
gebrocht deur de forcen van hare Mt. geluc-
kijck geconduyseert ende gheleuydet by de
handt Godes. Dock niet teghenstaende het
laeste verlies by hem gelede tot Calcs deur
hare Armepe/ waer toe sy nootlijc was ge-
drongen t' haerder verseeckerheyt/ deur dien
alle zijne preparatien anders niemers toe en
tendeerden / dan tot een dancerey voornē-
men

men teghens haer / soo en laet hy om allen
desen nochtans niet alrijt te volherden in zyn
ne boosheyt / hoe wel dat hy hem mercaelgck
in zyn voornemen / siet verstoeten en weder
staen van Godt en de menschen / maeckende
al noch nieuwe preparatien / soo van schepen
als van volcke / victualien ende ammuniti
en van Oorloge / de welcke (meerder wesebe/
dan Spaengien ofte Portugal souden heb
ben comen te weghe brenghen) / hy heeft la
ten comen van Italien en van Oostlandt /
op dat hy van alle nootsakelijcheden soude
moghen worden versien ten bedressement
van zynn Armeve tot Farol / en ten vervol
ge van zyn eerste voornemen / ende heeft mid
delertijt eenige Capitaynen met cleyne sche
pen heymelijck laten inne comen geaccom
paigneert met eenige fugitive vanden seluen
lande / om de voorsz. rebellen te encourageren
ende stercken in heurlieder wederspanic
heyt ten eynde sy daer sine souden continu
eren tot ter tijt toe hy hun soude moghen se
coureren / onderhoudende niet alleenlijc de
hoofden ende Ouerste van henkieden met p
dele hopen van titulen en digniteyten / maer
sock notoirlijc te kennen geuende dat hy de
bsurpatie vanden seluen Coninckrijcke hem
pretendeert toe te eyghenen / om hare Mt.
daer af te depossederen / twelck is een sake so
kennelijc ende gheverifieert dat bouen dien
dattet openbaer is dat zynne Armeve inde
maent van October lesleden op wege was
trec

treckende na den seluen Conincrycke/Tiron
selfs (wesende een Overhoofd vā de rebellen)
heeft aenden Gouverneur vanden seluen lā-
de voor hare Mt. gesond en eenen brief ghe-
teercent byden Coninck van Spaengien in-
houdende tgene voorsz. Nademael dan dese
voornemen en intentien desselfs Coninc van
Spaengien so openbaer en notoir zijn/ ende
dat hy daghelicx is trachtende ten redresse-
mente van zijne bloote en oprechtinghe van
eene nieuwe Armee met alle de provisiē en
ammunitiē daer toe noodich/ ten seluē effec-
te tot Farol gebracht/ sulcx dat sy anders nie-
uers naer en wachten dan om hun wederō-
me ter zee te begeuē ten veruolge des voorsz
voornemens/ twelc sy openbaerlijc vercon-
digen/ sonder tselue eenichsins te bedeckē/ ist
daer aen omme te gane. Nengesien ooc dat
hare Mt. bevint dat de rebellen van Ver-
landt / noch altyts opiniatrerē int ver-
wachten van tsecours van Spaengien. So
ist dat dat hare Mt. als een Princesse sorge
dragende voor de verseeckerheyt van haren
Conincrycken / roeyt alle de werelt tot ge-
tuygen / oft sy niet tē uptersten genootsaect
en is dese Armee ter zee te brenghen/ omme
te wedercommen en resisteren alle de attenta-
ten ende de voornemen die de voorsz. Armee-
en van Spaengien/ tegens hare Conincryc-
ken van Engelandt en Verlandt joude mo-
gen te wege brenghen/wesende de hare alleen-
lijck gecomponeert van eene quantiteyt van
hare

hare eygene **O**orloochschepen / sonder hare
ondersaten vande Zeehauenen ghetaxert te
hebben / ten furnissementen van eenige / so tsel-
ue in voorledenen tydē wel is gepractiqueert
geweest / behoudende ooc haren opper **A**dmi-
rael met hare andere **S**chepen omme gereet
te wesen ten secourse vande accidente die
de quartierē van herwaerts ouer eenich dā-
gier souden mogen toebreughen . Tot alle
welcke dingen hare **M**t. haer bevindende in
alsulcker voegen gedrongen en gepresseert /
so en meriteert dese hare resolutie niet alleen-
lijck te worden geapprobeert / maer oock ge-
fauoriseert ende geassisteert van alle **P**rin-
cen **S**taten en **C**hristenen volcke / hebbende
hare eyghene ondersaten daer toe al sulcken
affectie bewesen dat hare **M**t. genootsaecht
is geweest vele van haren **E**deldom / die haer
geimportuneert hebben om haer in dese vo-
page als gewillige te dienē / daer af te diuer-
teren / vande welcke sy een goede partie heeft
behoudē om vande selue in haer lant gedient
te moghen worden in alle occurrentien / ende
daeromme haer altyts verseeckerende op de
goede ionste **G**odes / vāde welcke sy mercke-
lijcke bewijsen ghehadt heeft / dooz veele son-
derlinge segenen en benedictien / so verhoopt
sy hare **C**oninckrijcken te behouden ende be-
schermen dooz hare forcen die sy iegenwoor-
delijck te wege brengh / gheassisteert by den
arm vanden genen die in voorleden tyden te
niete

niete ghebracht heeft ende noch brengen sal/
de hoochmoedighe ende ongerichtige attens-
taken vanden Spaengiaert: Op dat den- als
sulken castijdinghe des Alderhoochsten de-
sen Coninck mochte worden beweecht te le-
uen in ruste ende brede met zijne gebue-
ren waer toe alle de actien ende
fenten van Oorlooghe van alle
opzichte Princen alleenlyck
zijn tenderende.

F F R F S.

